Додаткові матеріали до обгрунтування створення ландшафтого заказника місцевого значення “Осокорківські луки”

ГО “Екопарк Осокорки” за підтримки місцевої Громади

ecopark.osokorky@gmail.com

+380 (97) 510 12 51

Адреса для листування: вул. Срібнокільська 24, кв. 239, 02095, Київ

https://www.facebook.com/groups/OsokorkyWetlandPark/

https://eo.org.ua

Осокорківські луки – зелена перлина Києва

В південно-західній частині міста на Осокорках за озерами Небреж і Мартишів розташовані первісні заплавні луки неймовірної краси. Ці низинні луки ніколи не оралася людиною, що дозволило зберегти вражаюче біорізноманіття. Одна з найцінніших ділянок луків разом із старичними болотами і каналами простягається саме в межах Києва на кордоні із територіями області. Це останні залишки великого заплавного масиву навпроти літописних круч в межах Дарницького району м. Києва, яке у літописах 1149, 1151 рр. називали Високим лугом. Система розташованих в південній частині київської заплави заток, що мала назву Золоча, давала можливість таємно проводити судна повз Київ. Саме Золочею у 1151 р. скористався Юрій Долгорукий щоб вийти в Дніпро нижче Києва. Поселення Осокорки вперше згадується 1070 р., коли воно було подароване Всеволодом Ярославичем Видубецькому монастирю. Позняки відомі з 1571 р. як поселення «бояр путніх», які несли дорожню службу в київського воєводи. У 1631 р. Петро Могила подарував поселення Братському монастирю, з того часу Позняки стали селом. Після спорудження Південного мосту гідронамив ховає заплаву мальовничого урочища Чорні Лози, на місці якого постали нові житлові масиви Осокорки та Позняки. Забудова просувається вздовж озера Вирлиця, перетвореного на кар'єр внаслідок гідронамиву. Уздовж р. Дніпро та протоки Підбірна протягнулися суцільні городницькі товариства. Хаотичне захоплення землі тут на початку 90-х ніхто не контролював. Тож наразі від колись неозорого заплавного масиву залишився невеликий фрагмент, затиснутий між міською забудовою та трансформованими ландшафтами, що негайно потребує охорони.

Влітку тут досі можна помилуватися квітучим килимом різнотрав'я, який містить і червонокнижні рослини. Тут добре збереглося усе різноманіття видів заплавної рослинності: водної, навколоводної, лучної, болотяної та фрагменти заплавних лісів (зокрема в урочищі Березівка південніше оз. Тягле). Високу цінність мають поширені тут сальвінія плаваюча, латаття біле та глечики жовті. Через рідкість та вразливість їх занесено до Зеленої книги України, сальвінія плаваюча охороняється Червоною книгою України, а інші дві рослини рішеннями Київради. Навколо озер серед безлічі видів прибережно-водної рослинності є також *рідкісна в Києві рослина* їжача головка зринувша, що охороняється рішенням Київради № 880/2290. На вологих луках зростають популяції *червонокнижної* орхідеї - пальчастокорінника м'ясо-червоного, а також таких рослин, як півники сибірські та тирлич звичайний, що охороняються Рішенням Київради № 219/940. На заболочених ділянках зустрічаються такі рідкісні види, як лепеха та півники болотяні, що охороняються рішенням

Київради № 880/2290. Невеличкі масиви листяного лісу надзвичайно багаті на гриби, зокрема такі цінні їстівні види, як підберезники та підосичники.

Світ тварин заплави надзвичайно розмаїтий і мало вивчений. Але можна констатувати, що різноманітність умов та велика площа проектованого ландшафтного заказника забезпечують самопідтримання усіх ланок тваринного світу природних територій. Найбагатшим є світ комах, серед яких *червонокнижні*: поліксена, махаон, подалірій, джміль яскравий, стрічкарка блакитна, вусач мускусний та багато інших. В численних протоках та озерах мешкають великі популяції річкового рака, що стрімко зникає із водойм Києва внаслідок їх прогресуючого забруднення. Великим є різноманіття жабурниць, зустрічається рідкісна у Києві псевдоанадонта плоска, досить часто трапляється червонокнижна п'явка медична.

Характер ландшафтів визначає на вказаній території земноводних - їх тут аж 10 видів. З них 6 охороняються на території України згідно додатків до Бернської конвенції. З плазунів на території заплавних лук мешкають вуж звичайний та прудка ящірка, що охороняється Бернською конвенцією, болотяна черепаха, що внесена до переліку видів, які мають охорону на території м. Києва і рідкісна червонокнижна змія мідянка. Надзвичайно велике значення має територія проектованого ландшафтного заказника для птахів, адже урочище розташоване уздовж Дніпровського екологічного коридору там, де міграціям птахів перешкоджає велике місто. Перелітні качки, гуси, кулики на шляху своєї міграції знаходять тут довгоочікуваний перепочинок. Слід нагадати, що згідно ратифікованій Україною Конвенції «Про охорону мігруючих видів птахів», наша держава зобов'язалася сприяти охороні перелітних видів та зберігати необхідні для цього місця. На заплаві постійно мешкають також білі лелеки, сірі чаплі, бугай, вовчок, на поодиноких деревах гніздують ворон та одуд. Великим є різноманіття горобиних птахів (плиска, іволга, соловейко східний, ластівки), на озері Тягле існує колонія чорного та річкового крячків, трапляються озерний та сріблястий мартини. З ссавців на території заплавного урочища зустрічаються ондатра, водна полівка, норка американська, сірий заєць, їжак білочеревий, ласка, тхір чорний, кутора звичайна, кріт. Такі рідкісні наразі тварини, як горностай та видра, занесені до Червоної книги України.

Наразі ці місця знаходиться впритул до житлового масиву Позняки і мають надзвичайно важливе значення забезпечення рекреації і підтримки екологічної рівноваги для мешканців новобудов. Адже кількість мешканців різко зросла, площа ж природних зелених насаджень навпаки різко скоротилася. До того ж забудова житлового масиву Позняки-

Харківський велася необдумано, внаслідок чого не було залишено жодної великої паркової зони, такі паркові зони найлегше створити навколо озер Тягле та Небреж, щоб не повторити помилку повної забудови та освоєння берегів озера Вирлиця. Це вже єдине місце на Осокорках-Позняках, де люди можуть прогулятися на природі, а не серед багатоповерхівок, побігати, покататися на велосипеді влітку і на лещатах взимку, подихати свіжим повітрям і помилуватися краєвидами. Авторитетні західні дослідження стверджують, що дорослі, які живуть в радіусі до трьох кілометрів від зелених зон, менше страждають від хвороб пов'язаних із малорухомим способом життя. А у дітей спостерігається кращій психоемоційний стан, який суттєво впливає на поведінку дитини і успіхи в навчанні.

Київ поки залишається досить зеленим містом із великою кількістю дерев в старих районах і чудовими парками. Та це штучні насадження. Тому дикий Осокорківський лук до останніх подій сприймався як такий, що не потребує захисту. Але зараз, коли місто розбудовується небаченими темпами, часто непродумано і за рахунок зелених зон, збереження цієї природньої перлини є вкрай важливим. Відкритий простір луків, сонце і дикі квіти чудово доповнюють міські тінисті парки, ця місцина має бути збережена.

Ще в 2015-му році Громада сказала своє слово, коли Петиція №713 "Ландшафтний природний парк замість забудови південних Осокорків" до КМР була успішно підтримана киянами і набрала більш ніж 11 тис. голосів. Нажаль внаслідок, по-перше, відсутності відпрацьованого механізму реалізації петицій до КМР і, по-друге, наявності спірних земельних ділянок (знаходяться в оренді у ТОВ "Контактбудсервіс" і "Житлоінвестбуд-УКБ") на території запланованого Екопарку, петиція реалізується дуже повільно.

Тому щоб не зволікати час і зберегти останні залишки диких луків, громада ініціює наданню нерозпайованим земельним ділянкам загальною площею 148 га природо-охоронного статусу, а саме ландшафтного заказника місцевого значення. Земля знаходиться у комунальній власності громади міста Києва і не є спірною.

Додаток 1. Картографічні матеріали.

Ландшафтний заказник на супутниковій карті

Ландшафтний заказник на карті міста

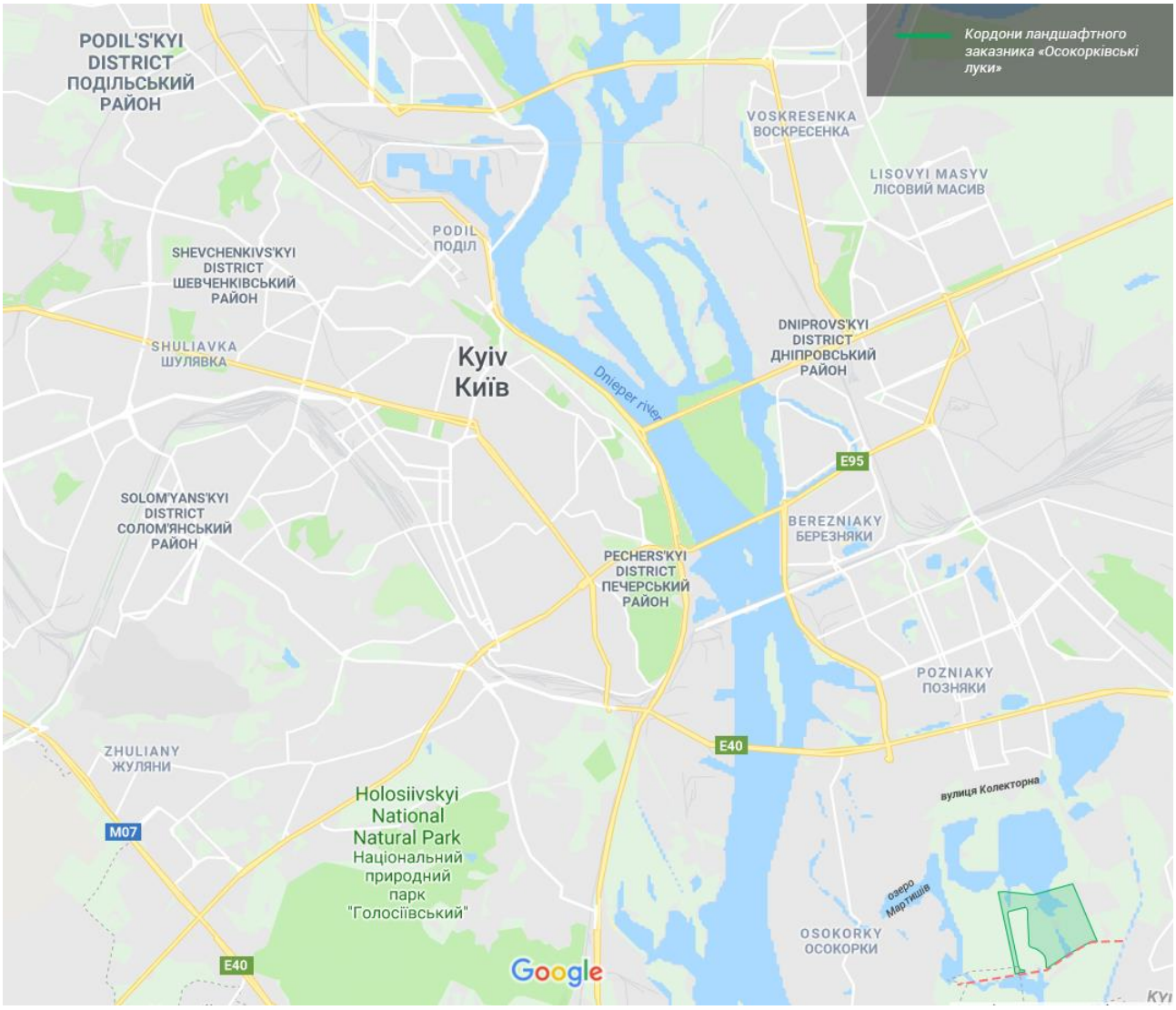

Ландшафтний заказник, вид з повітря

Ландшафтний заказник на кадастровій карті

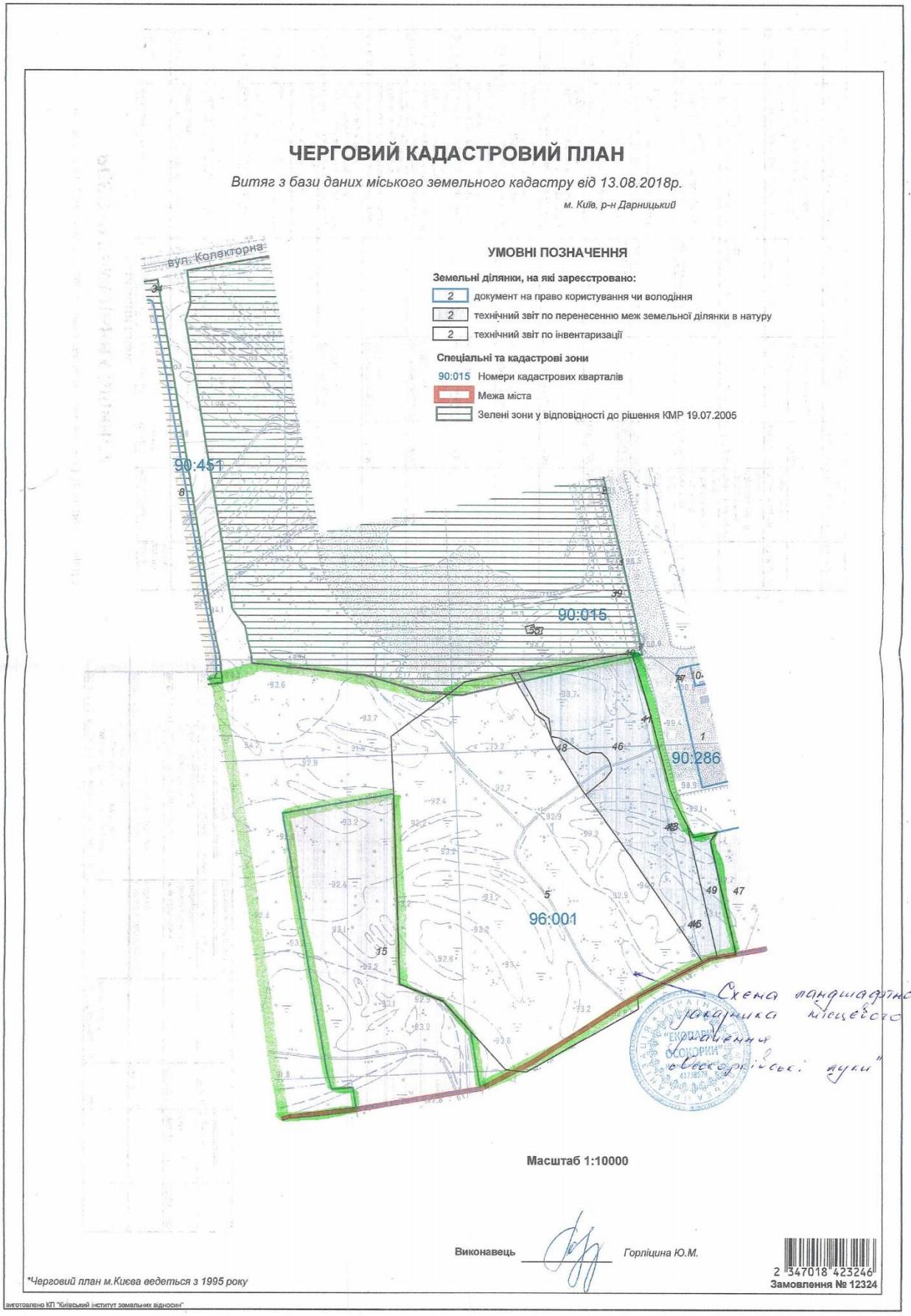

Вихідна кадастрова карта

ЧЕРГОВИЙ КАДАСТРОВИЙ ПЛАН

Витяг з бази даних міського земельного кадастру від 13.08.2018р.

м. Київ, р-н Дарницький

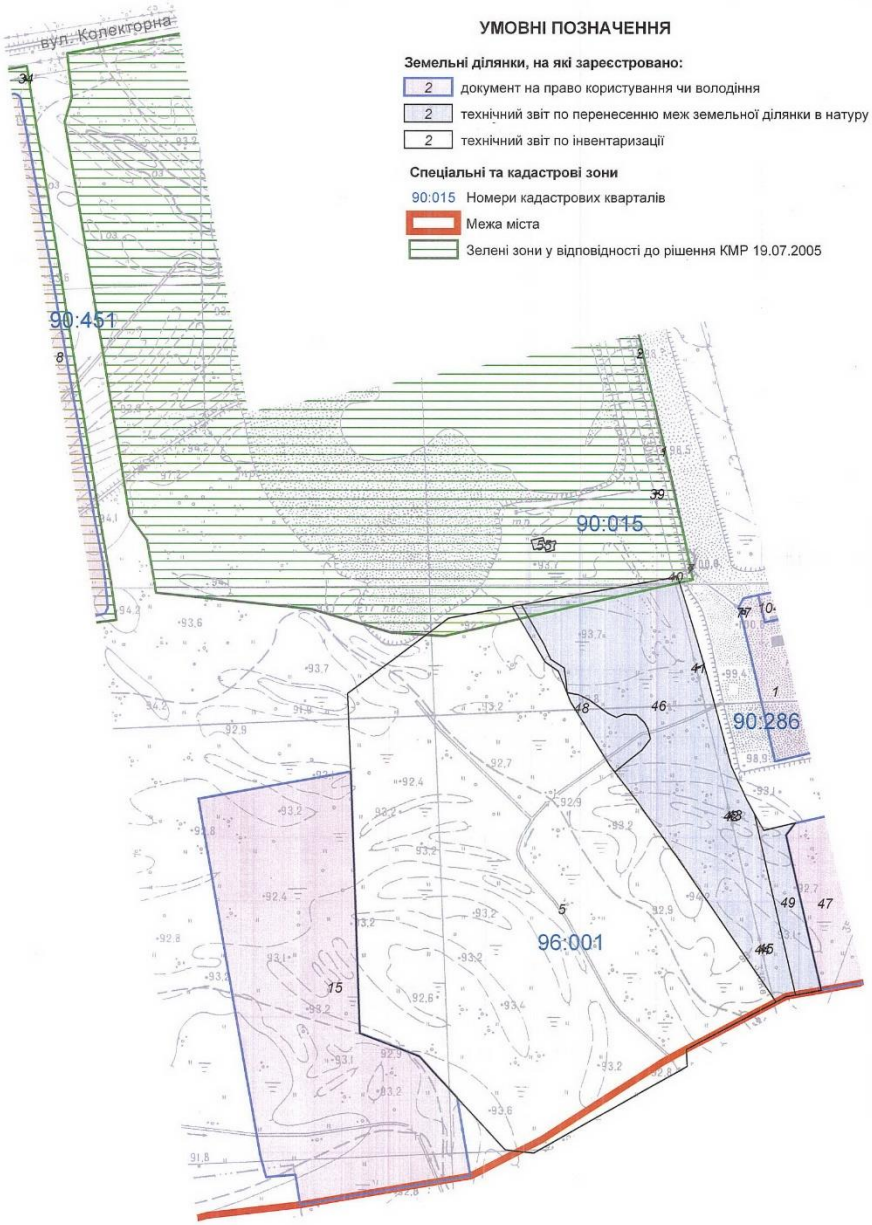

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Земельні ділянки, на які зареєстровано:

- 2 документ на право користування чи володіння
- 2 технічний звіт по перенесенню меж земельної ділянки в натуру
- 2 технічний звіт по інвентаризації

Спеціальні та кадастрові зони

- 90:015 Номери кадастрових кварталів
- Межа міста
- Зелені зони у відповідності до рішення КМР 19.07.2005

Масштаб 1:10000

Виконавець _____ *Горліцина Ю.М.*

**Черговий план м.Києва ведеться з 1995 року*

2 347018 423246

Замовлення № 12324

виготовлено КП "Київський інститут земельних відносин"

Вихідна кадастрова карта

Витяг з бази даних міського земельного кадастру станом на 13.08.2018р - стор.№2

РЕЄСТР ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК

Черговий план.

Код ділянки	Землекористувачі	Адреса ділянки	Опис ділянки	Площа (кв.м.)	Вид права	Дата закінч. права
90:015:0001	Землі не надані у власність чи користування		ПЛ-110-6 (Відгалуження до ПС Південна N 1-2)	4.85		
90:015:0002	Землі не надані у власність чи користування		ПЛ-110-5 (Відгалуження до ПС Південна N 1-2)	4.85		
90:015:0007	Землі не надані у власність чи користування		ПЛ-110-7 (Відгалуження до ПС Південна N 1-2)	68.96		
90:015:0039	Центральна електроенергетична система Державного підприємства "Національна енергетична компанія"Укренерго"		ПЛ-330КВ опора N 37 ПБ 330-3	23.6		
90:015:0040	Центральна електроенергетична система Державного підприємства "Національна енергетична компанія"Укренерго"		ПЛ-330КВ опора N 37а ПБ 330-3	23.34		
90:015:0041	Центральна електроенергетична система Державного підприємства "Національна енергетична компанія"Укренерго"		ПЛ-330КВ опора N 38 ПБ 330-3	23.38		
90:015:0042	Центральна електроенергетична система Державного підприємства "Національна енергетична компанія"Укренерго"		ПЛ-330КВ опора N 39 ПБ 330-1	4.85		
90:015:0043	Центральна електроенергетична система Державного підприємства "Національна енергетична компанія"Укренерго"		ПЛ-330КВ опора N 39 ПБ 330-1	4.85		
90:015:0044	Центральна електроенергетична система Державного підприємства "Національна енергетична компанія"Укренерго"		ПЛ-330КВ опора N 40 ПБ 330-1	4.85		
90:015:0045	Центральна електроенергетична система Державного підприємства "Національна енергетична компанія"Укренерго"		ПЛ-330КВ опора N 40 ПБ 330-1	4.84		
90:015:0046	Товариство з обмеженою відповідальністю "Автобудпроект"	вулиця Колекторна		209198.86	Документ скасовано (Власність)	
90:015:0047	Аукціон	вул.Колекторна		193280.28	Без права	
90:015:0048	Обслуговуючий кооператив гаражно-будівельний кооператив "БУДІНДУСТРІЯ"	вул. Колекторна		18814.88	Документ скасовано (Оренда на 49 років)	13.11.2058
90:015:0049	Обслуговуючий кооператив гаражно-будівельний кооператив "БУДІНДУСТРІЯ"	вул. Колекторна		23479.73	Документ скасовано (Оренда на 5 років)	13.11.2014
90:015:0055	Публічне акціонерне товариство "КИЇВЕНЕРГО"	в районі озера Тягле (кар'єр № 5)	насосна станція	1060.82	Право в процесі оформлення (Оренда на 15 років)	
90:286:0001	Публічне акціонерне товариство "КИЇВЕНЕРГО"	вул. Ревуцького	СТ "Позняки"	136241.76	Оренда на 15 років	20.09.2026
90:286:0077	Приватне акціонерне товариство "ДТЕК Київські електромережі"		ПЛ-110-8 (Відгалудження до ПС)	63.97		
90:286:0104	Публічне акціонерне товариство "КИЇВЕНЕРГО"	вул. Колекторна, 1	ПС 110/6кВ Південна	4697.47	Оренда на 10 років	19.11.2023
90:451:0034	Центральна електроенергетична система Державного підприємства "Національна енергетична компанія"Укренерго"		ПЛ-330КВ опора N 28 ПБ 330-3	23.36		
96:001:0005	Товариство з обмеженою відповідальністю "Агрофірма Зодіак"	в межах Дарницького району		748016.12		
96:001:0008	Товариство з обмеженою відповідальністю "Контактбудсервіс"	ж/м Осокорки-Центральні (1, 2 мікрорайони)		906379.11	Оренда на 15 років	08.09.2020
96:001:0015	Комунальне підприємство з питань будівництва житлових будинків "Житлоінвестбуд-УКБ"	7-й, та 8-й мікрорайон житлового масиву Осокорки-Центральні		335986.36	Постійне користування	

виготовлено КП КЗВ

Додаток 2. Квіти Осокорківських луків.

Заплавні Осокорківські луки надзвичайно багаті на дикі багаторічні квіти. Нижче наведені фотографії деяких найбільш характерних видів із них.

Гадючник звичайний

Дзвоники скупчені

Дивина чорна

Сусак зонтичний

Оман британський

Золототисячник

Цибуля гранчаста

Підмареник справжній

Буковиця лікарська

В’язіль барвистий

Дзвоники круглолисті

Валеріана лікарська

Алтея лікарська

Півники сибірські